



GASILEC

Cene enkratnim oglasom :

Cela stran 1200 kron..

 $\frac{1}{2}$ strani 600 kron., $\frac{1}{4}$ strani300 kron., $\frac{1}{8}$ strani 150 kron. $\frac{1}{12}$ strani 100 kron., $\frac{1}{24}$ strani 50 kron.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1922.

Predsedstvene vesti.

1.

Občni zbor »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« leta 1922.

Po sklepu lanskega občnega zbora se vrši letošnji občni zbor »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« v Ljubljani. Odbor JGZ je v svoji seji dne 28. decembra 1921 z ozirom na omenjeni sklep občnega zbora soglasno sklenil, da se občni zbor JGZ vrši dne 16. julija 1922 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v »Mestnem domu«. Odborova seja se vrši dan pred občnim zborom, in sicer v soboto dne 15. julija 1922 ob 16. uri popoldne tudi v »Mestnem domu«.

Zborovanji se vršita po nastopnem redu:

A. Odborova seja.

Dne 15. julija 1922 ob 16. uri popoldne v »Mestnem domu«.

Dnevni red:

Sklepanje in posvetovanje:

- o vloženi vlogah;
- o samostalnih predlogih;
- o članarini za leto 1922./1923.;
- o novem požarnem redu;
- o raznoterostih.

B. Občni zbor.

Dne 16. julija 1922 ob 10. uri dopoldne v »Mestnem domu«.

Dnevni red:

- Nagovor in poročilo staroste.
- Poročilo odbora:
 - tajnikovo poročilo,
 - blagajnikovo poročilo.
- Poročilo pregledovalcev računov.
- Poročilo tehničnega odseka o novem požarnem redu.
- Poročilo literarnega odseka.
- Sklepanje o odborovem predlogu glede članarine.
- Sklepanje o samostalnih predlogih.
- Volitev odbora (§ 11 a).
- Volitev 2 pregledovalcev računov (§ 11 č).
- Raznoterosti.

Pripomnja:

- Vsako gasilsko društvo pošlje na občni zbor JGZ enega izvoljenega odposlanca in vsaka župa svojega načelnika (§ 10).

2. Na občnem zboru imajo pravico posvetovanja in glasovanja:

- odposlanci včlanjenih gasilnih društev;
- zvezni odbor;
- župni načelniki.

3. K zborovanju imajo pristop vsi zvezni gasilci.

4. Samostalne predloge je 8 dni pred zborovanjem pismeno naznaniti zveznemu predsedstvu, ki o njih sklepa; pozneje vloženi mora priznati občni zbor nujnost, da se o njih more razpravljati in sklepati.

5. Oprava udeležencev: Slavnostni kroj, čepica, brez sekirice.

6. Gasilna društva opozarjamo, da o pravem času izvolijo odposlance za občni zbor.

K mnogobrojni in točni udeležbi vabi — predsedstvo.

2.

Iz zadnje predsedstvene seje.

Dne 28. decembra 1921 sta imela predsedstvo in odbor JGZ skupno sejo, h kateri so bili povabljeni tudi župni načelniki.

V predsedstveni seji so bila sprejeta v JGZ nastopna gasilna društva:

a) v Gasilsko župo Žalsko:

Loče pri Poljčanah;

Št. Pavel — Dolenja vas;

Sv. Lorenc pri Sv. Pavlu pri Preboldu;

Sešče pri Sv. Pavlu pri Preboldu;

b) v Gasilsko župo Logaško:

Gorenji Logatec;

Rovte;

c) v Gasilsko župo Ormoško:

Središče ob Dravi;

č) v Gasilsko župo Mariborsko:

Radvanje pri Mariboru;

d) v Gasilsko župo Slovenjgraško:

Podgorje pri Slovenjgradcu;

Legen pri Slovenjgradcu;

Pameče pri Slovenjgradcu;

e) v Gasilsko župo Ljutomersko:

Berkovci pri Sv. Jurji ob Ščavnici;

Vučja vas pri Križevcih;

f) v Gasilsko župo Šentjursko:

Rožički vrh;

g) v Gasilsko župo Litijsko:

Izlake — Medija;

h) v Gasilsko župo Ljubljansko:

Šmartno ob Savi;

Laverca pod Ljubljano.

Gasilno društvo v Dravogradu je bilo sprejeto v JGZ in ostane do ustanovitve gasilske župe Guštanjске podrejeno neposredno JGZ.

3.

Gasilske potrebščine.

1. Gasilno društvo pri Sv. Miklavžu pri Ormožu kupi dvokolno ali četverokolno brizgalnico, ki ne sme biti pretežka, biti pa mora v dobrem stanu. Društvo, ki proda tako brizgalnico naj stopi v dogovor z omenjenim društvom.
2. Gasilno društvo v Cvenu pri Ljutomeru išče dobro četverokolno brizgalnico. Kdor ima na razpolago tako brizgalnico naj stopi v dogovor z omenjenim društvom.
3. Gasilno društvo na Nomenju pri Boh. Bistrici išče in kupi staro brizgalnico.
4. Gasilno društvo v Boh. Bistrici proda močen gasilski brek, da si potem nabavi motorno brizgalnico.

4.

Taksa na vozila.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je z dopisom z dne 8. februarja 1922, števil. B II 5/35, sporočila predsedstvu JGZ, da avtomobili, vozovi in bicikli, ki služijo izključno za prevažanje materiala, oseb in orodja za gašenje požara, niso zavezani taksi po tar. post. 100., niti za prijavo niti letni taksi.

Gasilna društva, ki so že položila takso, katere pa po teh novih predpisih in navodilih niso bila zavezana plačati, lahko prosijo za povračilo v 90 dneh po položitvi takse pri onem oblastvu, kjer so takso položila.

Ta odredba je razglašena tudi v Uradnem listu števil. 13 z dne 11. februarja 1922.

5.

Orožniške čelade.

Predsedstvo JGZ se je obrnilo na ministrstvo vojne in mornarice, naj po primernih cenah odstopi avstrijske orožniške čelade gasilstvu. Ministrstvo je prošnji ugodilo in je odstopilo JGZ nad 700 orožniških čelad po minimalni ceni. Ako zamenjamo pikeli z grebenom, imamo krasno in lahko gasilsko čelado. Polovica čelad je iz trde kože, polovica pa iz propkovine. Gasilna društva, ki rabijo čelade opozarjamo na to priliko. Cena čeladam iz kože je 20 K, cena čeladam iz propkovine 18 K.

Naročila je do 22. aprila t. l. sporočiti predsedstvu JGZ. Na poznejša naročila se ne bo oziralo, na pravočasno došla pa po možnosti in zalogi.

Pravilnik o vozni ugodnosti na drž. železnicah in ladjah.

Ministrstvo za promet je izdalo dne 16. novembra 1921 »Pravilnik o vozni ugodnosti na državnih železnicah in ladjah«, ki je bil razglašen v »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« št. 269, izdanih dne 30. novembra 1921 in v Uradnem listu št. 147, izdanem dne 12. decembra 1921.

Člen 8. tega pravilnika se glasi:

»Pravico do vozne ugodnosti s 50% min. popustom redne tarife imajo po predhodni prošnji in odobritvi ministrstva za promet na državnih železnicah in ladjah vsa znanstvena pridobitna, humanitarna, telovadna, pevka in drugače socialno koristna društva za pot na kongres ali na letne glavne skupščine. Ta ugodnost velja za brze, osebne in mešane vlake.«

Ker gasilna društva brez dvoma spadajo med humanitarna društva, velja ta ugodnost brez dvoma tudi za gasilna društva. Pri prošnjah naj se gasilna društva sklicujejo na člen 8 »Pravilnika o vozni ugodnosti na državnih železnicah in ladjah« z dne 16. novembra 1921, števil. 339.

Ognjen boj.

(Janko Hojan.)

(Dalje.)

Ogenj v pritličnih prostorih.

Posledica ognja v kletih je pogostoma, zlasti ondi, kjer ima klet lesen strop nad seboj, ogenj v pritličnih prostorih. Boj s temi vrstami požarov ni posebno težak, ker ogenj lahko napademo z neposredne bližine in od več strani hkrati.

Došlo gasilno društvo ima v takih slučajih pristo pot in se ognju lahko približa na korak. Svoje gasilske orodje, zlasti brizgalnico, postavi največkrat lahko v isto višino z ognjem in pod izurjenim vodstvom bo kmalu kos nastalemu požaru ter bo istega omejilo in pogasilo.

Kakor pri vseh požarih tako je tudi tu prva dolžnost poveljnika gasilnega društva, da ugotovi, kaj in kje gori, kaj je v nevarnosti in kam bi se ogenj najlažje razširil. — Brzko dobi tozadevna pojasnila, zasnoval bo načrt gašenja in reševanja. Ako ogenj še ni v polni vihri in če so ljudje in živali izven nevarnosti, skušali bodo večji gasilci ogenj ukrotiti in udušiti s tem, da preprečijo prepil in utesnijo zrak ter bodo v ta namen urno zaprli in zamašili vrata, okna in vse ostale odprtine. Kot povsod, tako se jim tudi tu lahko s takim ravnanjem posreči, da ukrote ali vsaj začasno ustavijo ognjeno vihro in si pridobijo časa za dalino razumno in uspešno gašenje ter reševanje. Vsakomur mora biti namreč znano, da ogenj silovito počasi napreduje, ako nima zadostno množino potrebnega zraka. Kakor pa dobi dovolj zraka, se razširi s tako naglico, da je lahko v par trenutkih vse v plamenu. Vodja gašenja mora biti toraj jako previden in nikakor ne sme dovoliti gasilcem, da bi odprli vrata in okna ter napravili ognju prsto pot preje, predno je razpostavljeno gasilsko orodje in moštvo ter je vse pripravljeno za uspešen boj. Šele ko je zasnovan točen načrt gašenja in je vse pripravljeno za napad, tedaj se vdere v ogenj prostor ter izsledi in napade netišče.

Po razsežnosti ognja in številu ogroženih sosednjih prostorov se določi število moštva in orodja. Brizgalnico je treba postaviti, če le mogoče, v isto lego z ognjem ter jo opremiti s tolikimi cevmi, da se gasilec s cevjo lahko približa ognju na korak. S cevjo v roki vdere v ogenj prostor, ali če to ni mogoče, brizga vodo skozi kakšno odprtino tako dolgo, da si napravi prostor in vdere notri. Če se je ogenj razpasel in imajo na razpolago več brizgalnic in cevi, potem primemo ogenj na isti način od več strani, posebno pa mu moramo zastaviti pot v sosedne prostore.

Poveljnik mora gledati na to, da s svojimi ljudmi in orodjem ogenj obkoli od vseh strani in ga povsod istočasno napada. Paziti mora, če niso morda v nevarnosti stopnišče ali prostori nad in pod ognjem. Tako na stopnišče kot v prostore nad in pod ognjem postavil bo moštvo, katero bo te prostore čuvalo in oblivalo z vodo. Izprazniti teh prostorov, dokler ni skrajne potrebe, ne bo pustil, ker bi se s tem pohištvo in ostali predmeti le kvarili in delali oviro vspešnemu gašenju. Pač pa bo dal odstraniti takoj vse one predmete, ki so v neposredni bližini ognja in katere lahko ogenj vsak hip objame ter se širi po njih dalje, tako n. pr. slike, deske, zavese, preproge itd. Istotako bo dal takoj odstraniti vse eksplozivne in lahko vnemljive stvari, po katerih bi se ogenj lahko bliskoma razširil.

Kakor rečeno, mora previden poveljnik razpostaviti moštvo na vse ogrožene točke, moštvo pa mora vztrajati ondi, dokler ni ogenj popolnoma pogasjen in odstranjena vsaka nevarnost. Ogenj v pritličnih prostorih ne dela izkušenim gasilcem sicer posebnih težav, a treba je pazljivega in skrbnega vodstva, kajti ravno v pritličnih prostorih se nahajajo često taki predmeti, ki lahko zanetijo velikanski požar. V pritličju so običajno razna skladišča.

trgovine, obratovališča itd., kar vse nudi ognju dovoli hrane, da isti lahko vzplapola v grozen požar, ki ni vstanu uničiti le poslopja od vrha do tal, ampak umori lahko, zlasti v nočnem času, tudi ljudi in živali, ki prebivajo v poslopju. Zato večš poveljnik ne bo zanemaril ničesar, kar bi mu moglo pomagati, da ogenj čimbolj omeji in čimprej pogasi. Kakorhitro bo zaznal za pravo ognjeno netišče, skušal ga bo od vseh mogočih strani napasti, obenem pa bo zastražil ogrožene prostore, zlasti pa stopnice in prostore nad ognjem.

Ako bo prihitelo gasilno društvo pravočasno na kraj nesreče, to je takrat, ko ogenj v pritličnih prostorih še ne bo objemal nadstropij in strehe, posrečilo se mu bo gotovo zadržati ogenj le v pritličju in ga ondi popolnoma udušiti. Seveda to pa le tedaj, če bodo gasilci pod spretnim in sposobnim vodstvom. Če pa bodo prepuščeni samim sebi in bo delal vsakdo po svoji volji, potem pa ognja ne bodo zadržali v pritličju, ampak ga bodo s svojim breznačrtnim postopanjem spustili po celem poslopju in napravili s tem sebi nepotrebno delo, lastnikom pa škodo.

Ogenj v nadstropjih.

Skoraj isti način gašenja kod ga opazujemo pri ognju v pritličnih prostorih, se ponavlja pri ognju v nadstropjih. Vzroki nastalega ognja so različni, zato je tudi načrt gašenja istega v podrobnostih sicer različen, a v glavnih potezah je skoraj vedno enak.

Rekli smo, da ogenj v pritličnih prostorih ne dela posebnih težav izurjenim gasilcem; zato pa jim prizadene tem več težav ogenj v nadstropjih. To je tudi povsem jasno, kajti priti do tega je težje in nevarnejše.

Kakor povsod, mora tudi tukaj poveljnik došlega gasilnega društva najprej ugotoviti, kaj in kje gori. Ugotovitev je tukaj težja, ker je običajno celo poslopje v dimu. Z močnim curkom vode je treba skušati razpršiti dim in priti, če le mogoče, po stopnicah v nadstropje, kjer gori. Ako to ni mogoče, skušati moramo priti v nadstropje s pomočjo kljukaste lestve skozi okno, toda vedno le z one strani, ki je najmanj ogrožena. Če so okna zaprta in ne moremo drugače v nadstropje, treba je zdobiti spodnjo šipo leve strani okna, zatakni kljukasto lestev, splezati s cevjo do okna, odpreti desno stran in vstopiti. Ako je nadstropje razsežno ter ima več ločenih prostorov, je svetovati, da ima plezalec, ki je vdrl v nadstropje, poleg cevi s seboj tudi vrv okrog pasu, katera se razvija za njim in mu pri izsleditvi netišča jako dobro služi kot vodnik nazaj in kot zavora vrat, da se ne zapirajo za njim in ne stiskajo položene cevi.

Kakor hitro se posreči izslediti prvo ognjeno netišče, tedaj se istega napade z vodoravnim curkom vode; zato pa se morajo gasilci pač povspeti bodisi po stopnicah, bodisi po lestvah do iste višine, v kateri gori. Če ni mogoče vdreti v ognjen prostor in se približati ognju, ga napademo skozi okno ali kako drugo odprtino; paziti pa moramo pri tem, da ne delamo nepotrebne škode in ne brizgamo vode na steklene omare, posode, slike itd., ker vse to se pod močnim curkom vode zdrobi in nam dela potem le napotje. Ako nam ni mogoče pravočasno rešiti pohištva in druge ropotije pred plameni, jo oblivamo od časa do časa z vodo, da jo tako obvarujemo pred ognjenim oblihom.

Ogenj sam primemo po možnosti od več strani, toda vedno le z največjo previdnostjo, da ne napravljamo z odpiranjem vrat in oken nepotrebne prepilja, ki bi bil vstanu ogeni povspešiti in širiti. Da to preprečimo, je boljše, da ga napadamo samo z ene strani in pustimo zaprta vsa okna in vrata, da pride tako čim manj zraka v stik z ognjem. Na ta način se nam bo posrečilo ogenj veliko preje in z manjšimi težočami ukrotiti kot bi ga ukrotili, če bi ga napadli z več strani hkrati, pa bi prišlo pri tem do prepilja.

Istočasno z izsleditvijo ognjenega netišča, razpostaviti mora večš poveljnik gasilsko stražo tudi v prostore nad in pod ognjem ter jo opremiti s potrebnim orodjem.

Pomniti pa je, da se ne sme ognja napasti nikdar od spodaj; kajti s takim početjem bi ga tiščali navzgor in tako vpedelili celo stavbo. Ogenj moramo napadati vedno vsaj z iste višine in straža pod ter nad ognjem ima le namen, da obvaruje še ne dotaknjene prostore in predmete pred morebitnim vnetjem. Istotako je postaviti stražo tudi na stopnjice, ako niso seveda že v plamenu.

Kakor smo že v prejšnjem odstavku povdarjali, ne bo previden poveljnik nikdar dovolil izprazniti prostorov nad in pod ognjem preje, dokler ni res skrajne potrebe in grozi resna nevarnost, da ogenj objame tudi te prostore. Izpraznitev zamudi in utruja moštvo, poleg tega pa se predmeti kvarijo in delajo napotje gasilni akciji. Odstraniti bo dal pač eksplozivne in lahko vnemljive stvari, a vse ostalo bo pustil na svojem mestu in zastražil s potrebnim moštvom in orodjem.

Enemu ali drugemu se bo zdelo to postopanje nekam čudno, kajti pri večini naših gasilnih društev je zdaj navada, da najprej izpraznijo vse prostore, ki so v neposredni bližini ognja. Veselje je gledati, kako mečejo skozi okna, vrata in kierkoli morejo: pohištvo, obleko itd. itd., a za ogenj se niti ne zmenijo, dokler ni vse na cesti. Gotovo je, da se ogenj med tem časom z največjo naglico širi v odprte sosednje prostore in predno začno gasilci boj z ognjem, ie po navadi že vse v plamenih. Glejte, tako ravnanje ni pravilno! Ako bi takoj ob prihodu začeli boj z ognjem, bi ga prav gotovo ukrotili in vsi sosedni prostori z opravo vred ostali bi lahko nepoškodovani na svojih mestih. Zato pa je treba previdnosti in treznega predvarka, predno začnemo z gašenjem in reševanjem, zlasti pri ognju v nadstropjih. Podeželska gasilna društva nimajo toliko posla s to vrsto požarov, ker ondi ni visokih stavb. Pač pa bijejo boj s to ognjeno vrsto mestna gasilna društva, kjer so skoraj izključno le visoke zgradbe. Način gašenja je isti, bodisi da imamo ogenj v prvem, drugem ali tretjem nadstropju; le čim višje je, tem težje in onasnejše je naše delo.

Po končanem tozadevnem ognju je treba takoj očistiti prostor vode, da ne zamaka in ne kvari poda in zidovja; kajti sicer se lahko zruši pod ali pripeti kaka druga nesreča. Poveljnikova dolžnost je, da po končanem delu pregleda vse prostore in odredi, kar je potrebno. Večkrat bo treba podpreti ali podreti pod ali strop ali vmesno zidovje, odstraniti to in ono ter tako preprečiti vsako nevarnost.

Ogenj v podstrešju.

Tako mestna kot podeželska gasilna društva imajo največ opraviti z ognjem v podstrešju. Te vrste požarov so zlasti po deželi na dnevnem redu. Kdor še ni videl podstrešja, se mu bo to zdelo morda čudno in nerazumljivo. Komur pa so znana podstrešja in ve, koliko lahko gorljivih predmetov je običajno nakopičenih v njih, temu se to ne bo zdelo čudno in čudno se mu tudi ne bo zdelo, da je ta ogenj po navadi najhujši in največji. Izkušen gasilec bo vedel, da ni skoraj pri nobeni vrsti ognja združenih toliko najrazličnejših požarnih okoliščin, katere pospešujejo gorenje in otežujejo gašenje, kakor ravno pri ognju v podstrešju.

Pri vseh dosedanjih ognjenih vrstah smo rekli, da ogenj lahko vsaj začasno omejimo, če ga že popolnoma ne udušimo s tem, da mu odvzamemo potrebni zrak in v ta namen zapremo okna, vrata in druge odprtine. Pri ognju v podstrešju tega ne moremo storiti, kajti ondi ima po navadi zrak kolikor toliko prosto pot do vseh strani.

Znano je, da imajo zlasti podeželske stavbe običajno odprto ostrežje, ali imajo obitega z deskami in tramovjem. Le malo stavb je, katere imajo takozvani ognjavnari zid, ki pa je tudi poln odprtih tako, da o utesnitvi zraka pri podstrešnem požaru skoraj ne more biti govora. Ostrežje je leseno, sestavljeno iz desk in tramov; enak je pod, kateri ima navadno še to slabo lastnost, da niso deske in tramovi tesno drug poleg drugega, ampak zlijajo med njimi široke razpoke, da se jih ogenj tem lažje in hitreje oprime. Streha je krita z opeko, slamo ali deščicami,

kar vse propuščja zrak in povspešuje gorenje. Poleg vsega tega se nahaja v podstrešju običajno vse polno drugih lahko gorljivih predmetov. Na deželi spravljajo v podstrešje seno, slamo, steljo, vile, grablje, koše, cunjje, itd. itd.: nič bolje pa ni v mestih, kjer so podstrešja polna starega pohištva, zabojev, knjig itd. — Vse to so predmeti, katerih se ogenj silovito rad loti in se z največjo naglico širi po njih. Neprevidnost z odprto lučjo ali s kaijenjem v teh prostorih zaneti lahko najhujši požar.

Največ požarov te vrste pa so krivi dimniki. Ti so običajno več ali manj obrti na strešno ogrodje in največkrat še z razno drugo ropotijo založeni prav do vrha. — Na eni strani vsled vročine, ki prihaja dnevno v dimnik, na drugi strani pa vsled mokrote, ki ob neugodnem vremenu dohaia v dimnik, zadobi ta v doglednem času razpoke, skozi katere uhajajo iskre, ki so v stanu zanetiti požar. Poleg tega imajo dimniki visokih stavb navadno v podstrešju tudi takozvana dimna vrata, katera sčasoma istotako razpadejo ali se prežgo in potem propuščajo iskre v podsrešje.

Nebroj podstrešjih požarov bi bilo prihranjenih, ako bi hišni gospodarji obračali večjo pozornost na podstrešja, zlasti glede dimnikov. Vsaj parkrat na leto bi morali preizkusiti dimnike in takoj popraviti ter odstraniti vse nedostatke. Gasilna društva bi jih morala pri tem podpirati in sama gledati na to, da se vsi nedostatki res odpravijo, če ne zlepa, pa zgrda. Večkrat smo že povdarjali, da gasilna društva niso samo zato tukaj, da nastopijo v slučaju nesreče, ampak njihov dolžnost je tudi, da skušajo preprečiti nesrečo, ki se lahko dogodi. To pa morejo storiti le, če s paznim očesom zasledujejo vse nedostatke in pravočasno opozore nanj merodajne faktorje.

(Dalje prih.)

Minatti, Leutgeb, Brajer.

Neizprosna smrt nam je že zopet pobrala troje vzor-gasilcev. Dne 15. 12. 1921 je umrl na Ježici tov. Janez Brajer, dne 17. 1. 1922 na Igu tov. Minatti in dne 1. aprila 1922 v Ljubljani tov. Leutgeb.

Tov. Janez Brajer se je od ustanovitve gasilnega društva na Ježici pa do svojih poslednjih dni pridno in vestno udeleževal gasilskega dela.

Tov. Alojzij Minatti, rojen na Igu leta 1860 kot sin ustanovitelja in prvega načelnika tamkajšnjega gasilnega društva, se je od mladih nog posvečal gasilskemu delu. Leta 1912, ko nam je ugrabila neizprosna smrt tov. Trosta, dušo takratnega gasilstva, je rajni Minatti prevzel načelstvo izžanskega gasilnega društva in načelstvo gasilske župe Ižanske. Oboje je vodil vzorno in z jekleno vztrajnostjo.

Tov. Anton Leutgeb, senior ljubljanskega gasilnega društva, je vstopil dne 1. 1. 1880 v ljubljansko gasilno društvo in je potem nad 40 let deloval na polju gasilstva. Nad 20 let je društvu s priznano točnostjo vodil bolniško blagajno in društvo ga je o priliki svoje 50 letnice imenovalo svojim častnim članom. Mož za možem pada. R. i. p.

Društvene in župne vesti.

Gasilska župa Ljubljanska ima dne 7. maja 1922 ob 10. uri dopoldne svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom in volitvami novega odbora.

Gasilska župa Slovenigraška nam je poslala obširno in vestno poročilo o delovanju gasilske župe v preteklem letu. Iz poročila posnemamo, da je imela župa dne 4. septembra 1921 v Šoštanju, o priliki gasilske tombole, svoje zborovanje. Dne 18. septembra 1921 se je vršila v Šoštanju župna vaja, pri kateri je sodelovalo 6 gasilnih

društev s 135 člani. Vaja se je izvršila točno po izdani supoziciji v priznanje vodstva in šoštanjskega meščanstva. Skupna slika vsega gasilstva ostane viden spomin na župno vaju.

Načelstvo je nadziralo v župi združena gas. društva v teku društvenega leta ter se je prepričalo o dobrem stanu in redu, manjše nedostatke pa je poskusilo odpraviti. Vzoren red ima slovenigraško gasilstvo. K novemu življenju je bilo vzbujenih šestero gasilnih društev, ki so deloma že prijavljena k JGZ, deloma pa se v kratkem prijavijo. Župa ima 17 gasilnih društev.

Gasilska župa Gornjeradgona nam poroča: V letu 1921 je imela župa 2 odborovi seji in 1 župni občni zbor. Ustanovilo se je 1 novo gasilno društvo, in sicer Očeslavci — Ivanjci — Ivanjševci. Med letom je župni načelnik obiskal vsa društva ob priliki vaj, glede informacij itd. Razen tega pa se je vršil pregled vseh društev v župi in sicer: Gas. društvo Gornja—Radgona dne 7. 8. 1921.; Gas. društvo Sratovci—Mele dne 15. 8. 1921.; Gas. društvo Hrastje—Mota dne 28. 8. 1921.; Gas. društvo Orehovci dne 4. 9. 1921. Pri pregledu so se zahtevale proste vaje, vaje na orodju, pregled obleke in opreme, kakor tudi knjige itd. Gasilno društvo Gornja Radgona nadaljuje svojo strokovno izvežbo. Ustanovilo je reševalni oddelek, katerega je društveni zdravnik izvežbal v sanitetnem tečaju za njegov poklic. Nadalje se je tudi ustanovil pri društvu »Dramatični odsek«, ki je že priredil dve igri in sicer 16. 10. v Gornji Radgoni in 6. 11. 1921 v Radincih za društva Sratovci—Mele in Hrastje—Mota. Gasilski dom in orodje v redu. Gasilno društvo Sratovci—Mele, je prav dobro izvežbano: ima gasilski hram orodje itd. v lepem redu. Gasilno društvo Hrastje—Mota, čeravno še le 28. 3. 1921. reorganizirano je pri orodju, kakor tudi v redovnih vajah izvrstno izvežbano. Gasilski hram se bode adaptiral. Orodje, gasilski hram, v lepem redu. Gasilno društvo Orehovci nadaljuje svojo izvežbo. Orodje in gasilski hram v redu. Pregled gasilnega društva Očeslavci—Ivanjci—Ivanjševci, se ni vršil, ker je še le ustanovljeno, ampak se je vršilo dne 30. 10. t. l. predavanje o gasilstvu itd. Kot zaključek letošnjih vaj, se je vršila dne 29. 9. 1921, v Radincih skupna župna vaja pod vodstvom župnega načelnika, kakor tudi kratka sanitetna vaja. (Prva pomoč itd.) Prisostvovali so tej vaji tudi tov. Ljutomerske gas. župe.

Gasilska župa Ribniška nam je poslala temeljito poročilo o delovanju in stanu svojih gasilnih društev. Župni načelnik je v preteklem društvenem letu posetil društva svoje župe in njegovo poročilo se na kratko glasi:

Ribnica ima dobro orodje, 400 m cevi, 45 članov, lep in prostoren gasilski hram in nekoliko dolga.

Doblenia v. a. s. najstarejše društvo v župi, ima 3 oddelke, enega v Dolenji vasi, enega v Grčavcah in enega v Rakitnici. Vsak oddelek ima svoj gasilski hram in svojo opravo. Obleke in cevi se pogreša.

Sodražica ima tri shrambe za orodje, dokaj orodja, 400 m cevi, 52 članov in nekoliko dolga.

Gora ima ročno brizgalnico in 16 članov.

Sušje ima poprave potrebni hram, potrebno orodje, 17 članov, premalo cevi.

Jurjevca ima lep hram, 2 brizgalnici, 35 članov in rabi cevi in druge priprave.

Sv. Gregor ima lepo shrambo, četverkolno brizgalnico, 110 m cevi. Potrebuje orodja in obleke.

Velike Poljane ima slab gas. hram, po vojski pokvarjeno in raznešeno opravo pa dobro in agilno načelstvo.

Dobrepolje. Društvo je bilo v dolgovih, sedaj si je opomoglo s pomočjo občine, ima 60 članov, dobro načelstvo in dobro izvežbo. Rabi cevi in navijak.

Loški potok. Društvo je bilo ustanovljeno l. 1898. slednja leta je zamorila v društvo zanešena politika, oprava je bila raznešena, sedaj pa je znova oživelo in ima 60 članov in dobro vodstvo.

Draga in Trava se dramita iz letargije.

Gasilska župa Logaška je imela dne 5. marca 1922 svoj ustanovni občni zbor. Za župnega načelnika je bil izvoljen tov. Josip Smole iz Dol. Logatec, za podnačelnika tov. Ivan Rihar iz Gor. Logatec, za tajnika tov. Josip Tollazzi iz Dol. Logatec, za odbornika Jernej Cunta iz Hotedršice. Župa ima 7 gasilnih društev: Dol. Logatec, Gor. Logatec, Hotedršica, Rovte, Planina, Dobračeva in Žiri.

Gasilska župa Žalska. Vsa žup. društva opozarjamo na redni občni zbor junija 1922 v Rog. Slatini ob priliki 40 letnega jubileja omdotnega društva. Takrat naj se udeleže tega slavlja po možnosti vsa društva korporativno, da se bo v tem nekdanjem svetovnem kopališču vršil veličasten jugoslovanski gasil. tabor, ki naj svedoči, kaj zmore naše dobro organizirano in izvežbano gasilstvo. Poskrbljeno bo za polovično vožnjo in ugodne prometne zveze. Vabljeni bodo vse sosedne župe. Vsi nameravani zleti naj se prelože za ta tabor! Nihče naj ne zamudi te ugodne prilike ter politi na dan 18. junija 1922. v ta pravcati zemeljski raj na Slatino!

Razne stvari.

Gasilski referat pri pokrajinski upravi za Slovenijo ostane pri oddelku za notranje zadeve. Premestitev tega referata k oddelku za socialno skrb, kakor smo prosili, je pokrajinska uprava odklonila, češ, da ni razlogov za to premestitev.

Razdelitev podbor iz gasilskega sklada. Pokrajinska uprava za Slovenijo je razdelila iz gasilskega sklada 235.904 K in sicer: 212.000 K gasilnim društvom, 15.900 K vodstvom gasilskih žup, 8004 K vodstvu »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«.

Šarmantnost zavarovalnic. Dne 3. decembra 1921 je izbruhnil ob 2. uri ponoči požar v skladiščih »Balkana« v Ljubljani. Ljubljansko gasilno društvo je pri tem požaru obvarovalo milijonsko premoženje. Zavarovalnice »Slavija«, »Croatia«, »Dunav«, »Assicurazioni Generali«, »Riunione Adriatica di Sicurtà«, »Jugoslavija«, »Providentia« in »Vzajemna zavarovalnica«, ki so sointeresirane pri požaru, so nakazale za uspešno delovanje Ljubljanskemu gasilnemu društvu izredno nagrado 16.000 K, poleg tega pa so nagradile tudi gasilni društvi v Mostah in na Viču, ki sta pri požaru sodelovali.

Štajerska deželna gasilna zveza je na svojem zadnjem občnem zboru v Mürrzuschlagu sprejela predlog: a) da se ustanovi podporni sklad deželne gasilske zveze; b) da vsako gasilno društvo vplača v podporni sklad enkratni prispevek 100 K; c) da od vsake gasilske prireditve dobi podporni sklad 3% čistega dohodka.

Graško gasilstvo je naročilo in dobilo prve avtomobilne brizgalnice. Listi pišejo, da se je prvi avtomobil izplačal prve dni. V puntigamskih kolarnah je namreč izbruhnil požar, in hitra pomoč z avto-brizgalnico je preprečila velikansko škodo. Graški občinski svet je sklenil, da avtomobilizira vso gasilsko pripravo.

Znižanje vožnje po železnicah. Zadnji občni zbor JGZ je sklenil naj se napravi prošnja, da bi se dovolila gasilcem prosta vožnja po železnici, kadar hitijo o priliki požara oddaljenejšim krajem na pomoč; obenem pa naj bi se za 75% znižala tudi vožnja gasilcem, kadar se udeležujejo gasilskih zborovanj in prireditev. Pokrajinska uprava, oddelek za notranje zadeve je sporočila predsedstvu JGZ, da je omenjeno prošnjo JGZ priporočila pri ministrstvu za notranje zadeve tako-le:

Omenjena prošnja organiziranega gasilstva v Sloveniji je z ozirom na obče koristno in nesebično rešilno delovanje o priliki požarov, povodnji in drugih elementarnih nezgod vredna vsega vpoštevanja. Ker delovanje gasilstva izdatno razbremenjuje javne organe, ki jim je doverjena skrb za javno varnost, je v eminentnem državnem interesu, podpirati razvoj gasilstva. Zlasti se v ta namen smatra za primerno, da bi se gasilstvu dovolilo čim največje ugodnosti pri vožnjah na železnicah.

Vzorno gasilno društvo. Pred kratkim so poročali dnevni listi, da je v nekem kraju izbruhnil požar, ki je napravil veliko škodo. Domačini so s hvalevredno požrtvovalnostjo gasili ogenj, gasilno društvo pa je popolnoma odpovedalo. Z brizgalnico gasilnega društva so par dni pred izbruhom požara gasili apno za novi orlovski ali sokolski dom in ob izbruhu požara je bila vsa brizgalnica zamrznjena. Šele po dolgem času se je posrečilo s kropom otajati brizgalnico. Nismo sicer poizvedovali koliko je resnice na tej trditvi, toda svariti moramo pred tako zanikrnostjo v JGZ združena gasilna društva.

Navezovanje spojk. Cevi, posebno nove, so zelo trde in spojke iz medi, katere hočemo navezati niso gladke, zato je tudi delo težavno. Iz lastne izkušnje svetujem:

Pripravi si enostavno mazilo, ki obsoji iz enega dela (n. pr. ¼ kg) kolofonije in iz enega dela (n. pr. ¼ kg) loja. To oboje skupaj skuhaj v primerni, pokriti posodi (med kuhanjem večkrat pomešaj). S to napol ohlajeno mažo, namaži medene dele, ki so namenjeni za konopljeno cev. Z lahkoto jih spraviš v cev in potem šele povežeš z 1 mm žico iz medi. Čez pol ure se strdi in sprime mazilo in bodi prepričan, da cev pri spojki ne bo pušala.

Fr. G. Trbovlje.

Požari.

Velikanski požar v Mariboru. Da se tudi podeželsko gasilstvo z uspehom lahko udeležuje velikih mestnih požarov, je dokazalo dne 26. 2. 1922 gasilstvo na Pobrežju pri Mariboru, ki je prihitelo istočasno z mestnim gasilstvom na požarišče. Požar je žalibog uničil milijonsko vrednost in povzročil brezposelnost za več kot 150 delavskih moči. Pobrežjani so udušili požar v skladišču mlina in obvarovali raztego požara na skladišču južne železnice, ki so bila močno ogrožena. Tudi druga gasilna društva, kakor Kamnica, Zrkovci, Hoče in Pekre so se odlikovala pri gašenju. Gorelo in tlelo je še tretji dan, tako je bilo treba parkrat znova gasiti. Ponesrečilo in poškodovalo se je 12 gasilcev in pogorelo je dokaj cevi, obleke in čevljev. Gasilcev je bilo iz Pobrežja 26, vseh skupaj pa čez 100. — S.

Požar v Kropi. Dne 25. decembra 1921 je izbruhnil požar v Kropi pri posestnici Mariji Ažmanovi, in sicer ob 3. uri ponoči. Gasilno društvo je bilo v 20 minutah na požarišču, in v dveh urah je bil ogenj omejen. Rešenih je bilo 9 ljudi, pohištvo v 1. nadstropju in več drugih predmetov. Pri požaru je delovalo troje brizgalnic.

Poročilo o požaru v Mali vasi. V ponedeljek, 6. XII. 1920, okrog 4. ure popoldan je na nepojasnen način izbruhnil ogenj v poslopju gosp. And. Jakopič, posestnika v Mali vasi. Ogenj se ni razširil na ostala poslopja, deloma ker je bila gasilska pomoč takoj na mestu, deloma ker ga je oviral taleči se sneg na strehi. Pogorelo je edinole podstrešje hiše in nekaj sena, ki se je tamkaj nahajalo. Voda se je v svrhu gašenja črpala iz vodovodnih hidrantov. Tekom dobre ure je bilo gašenje končano. Po ognju prizadeti gospodar je zavarovan za uprav skromno vsoto.

Literatura in kritika.

Prostovolino gasilno društvo v Žalni je dne 12. februaria t. l. priredilo Mikuževo igro »**Samó gasilca hoče**«, in piše, da je prav dobro uspela. Igrico najtopleje priporoča.

»**Gasilec Anžek**« se zove nova tridejanska igrice, katero je spisal naš tovariš Z. Mikuž. Igrica nam predoča površnega gasilca ter je primerna zlasti za predpustni čas. Rokopis igre je na vpogled ali prepis pri tajništvu JGZ.

Gasilnemu društvu v C. Vašo željo smo danes objavili med gasilskimi potrebščinami. Glede nove brizgalnice obrnite se na tovarne, ki inserirajo v našem listu.

Vežbovnik

za slovensko gasilstvo: GASILSKA KNJIŽNICA
1. in 2. zvezek, oba zvezka vezana v eno knjigo,
je v zalogi pri predsedstvu Jugoslovanske gasilske
zveze v Ljubljani.

Cena 25 K, s pošto 27 K.

Knjigo priporočamo vsakemu zaved. in vestnemu gasilcu.

ŠTAMPILJE ANTON ČERNE
graveur in izdelovatelj kavčuk - stampilij.
Ljubljana, Dvorni trg šte. 1.

UČITELJSKA TISKARNA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6

priporoča svojo bogato zalogo vseh najnovejših

TISKOVIN

za učiteljstvo, šolska vodstva in šolske svete, kakor
tudi za županstva in druge urade. Preskrbuje tudi
šolske potrebščine in učila od najboljših tvrdk.

A. KASSIG, LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA.

ZALOGA krojnih (uniforskih) potrebščin, kožuovina iz raznih krznin.
KRZNARNICA IN IZDELOVALNICA čepic, zlasti gasilskih po najnovejših
predpisih JGZ. Nakup kož divjačine.
ZALOGA piščalk, vrvic, gasilskih znakov, gumbov, naramkov, lipovih listov itd.
Vse po najnovejših predpisih JGZ.

Tvrdba

ANT. KRISPER, Ljubljana

Mestni trg 21,

priporoča cenj. občinstvu svojo bogato zalogo čevljev
n»boljše kakovosti po **znatno** znižanih cenah.

A. & E. SKABERNÉ

veletrgovina

MANUFAKTURA. MODA.

Ljubljana, Mestni trg.

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana.

Gasilske brizgalnice

najrazličnejših sistemov po zmernih cenah.

Vsegasilske potrebščine

spojke, premestilci, vedra, lestve
čelade i. t. d.



Pri zavarovanju predmetov proti požaru
in pri življenjskem zavarovanju, zavarovanju
otroške dote in pogrebnih stroškov

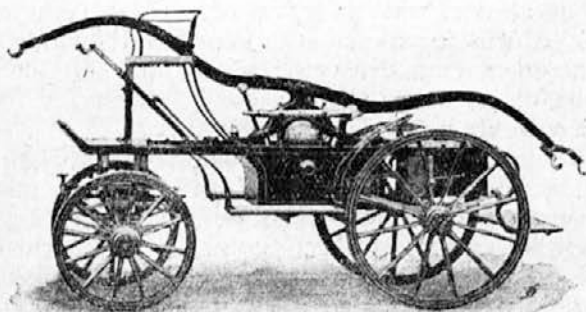
vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

DUNAJSKA CESTA 17.

katera Vam nudi najugodnejše pogoje.

Zaloga gasilnega orodja



FRAN SAMSA

ZAGREB, Gunduličeva ulica šte. 23.

Ima v zalogi vsakovrstne cevi: konopljene, gumijeve,
črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, naramke,
spojke, ročne brizgalnice, trobke, piščalke, svetiljke,
vrvice i. t. d. Dobavlja od glasovite tvrdke

KONRAD ROSENBAUER v Lincu

brizgalnice najsolidnejše vrste, vozne in snemalne brizgalnice,
posebno izborna brizgalnica „TRIUMPF“, dovršeno izdelano
bencinmotoriko „Marka Linc“ na 4 in na 2 kolesih, tudi za
manjša društva. Cene se računajo po dnevi avstrijski valuti,
blago postavljeno do meje, po naročilu tudi brez carine.

Priporoča se najtopljeje

FRAN SAMSA

Zagreb, Gunduličeva ulica 23.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1921

čez 300 milijonov kron vlog.

Hranilnica je pupilarno varna.

Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike.

Posoja na zemljišča, poslopja, zaloge
in menice proti nizkemu obrestovanju

V podpiranje trgovcev in
obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

„BALKAN“

d. d. za mednarodne Transporte

Centrala: LJUBLJANA

Podružnice: Ljubljana, Maribor, Zagreb,
Beograd, Rakek, Trst, Riva Grumula 14.,
Wien III., Strohg. 24.

Delniška glavica: K 4,000.000.

Brzjavni naslov: SPEDBALKAN.

Mednarodni transporti. Carinsko posredništvo
Poseben tarifni in reklamacijski oddelek.

I. ljubljansko javno skladišče.

Javna in transitna, carine in užitnine prosta
skladišča.



JADRANSKA BANKA — BEOGRAD

Delniška glavica: Din. 30,000.000.—.

Rezerva: Din. 15.000.000.—.

Podružnice: Celje, Cavtat, Dubrovnik,
Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj,
LJUBLJANA, Maribor, Metkovič, Sarajevo;
Split, Šibenik, Zagreb.

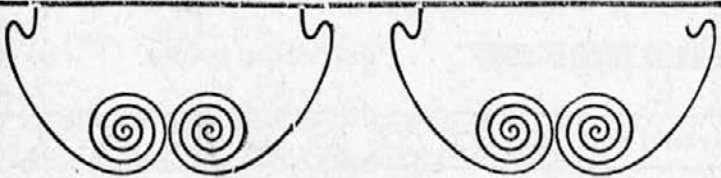
Naslov za brzjave: JADRANSKA.

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street.

New York City.



GOSPODARSKA ZVEZA

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 29.

Telefon št. 137. Brzjavi: Gospodarska, Ljubljana.

Import. Ustanovljena 1. 1904. **Export.**

PODRUŽNICE: Celje, Kranj, Novomesto,
Radovljica.

Se bavi s sledečimi panogami blagovne
trgovine:

- Špeterijski oddelek:** Nakup in prodaja vsega špeterijskega in kolonijalnega blaga na debelo in drobno. Lastna tovarna za milo in sveče.
- Oddelek za deželne pridelke:** Nakupuje in prodaja na domačem trgu in v inozemstvu vsa žita in žitne izdelke, krmila. Lastne željarne.
- Kmetijski in strojni oddelek:** Velika stalna zaloga poljedelskih strojev, železa, železnega orodja, strojnega olja, bencina, cementa, umetnih gnojil, semen, galice, žvepla
- Lesni oddelek:** Nakup in prodaja okroglega in obdelanega lesa, eksploatacija gozdov, parne žage, parketna tovarna, lastno skladišče v Trstu. Izvoz olja.
- Mesni oddelek:** Nakup in prodaja žive in zaklane živine. Strojni obrat za izdelovanje vseh delikates, mesnih izdelkov, najmodernejše prekajevalnice, hladilnice, produkcija umetnega ledu, lastno skladišče v Trstu.
- Manufakturni oddelek:** Velika zaloga angleškega in češkega blaga za moške in ženske obleke, ter najlepša izbira vsakovrstnega perila za moške, ženske in otroke, konfekcija, čevlji, usnje na debelo in drobno.
- Vinski oddelek:** Domača in tuja vina v sodih in buteljkah na debelo, produkcija vseh vrst žganja in konjaka.
- Mlekarski oddelek:** Nakup in prodaja mleka in mlečnih izdelkov, izvoz sira in masla, lastna najmodernejša mlekarna in sirarna.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA, STRITARJEVA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telefon št. 261 in 413. Brzojavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavica K 50,000.000.

Rezervni zakladi K 45,000.000.

Podružnice:

Split, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor,
Ptuj, Brežice, Kranj, Novi Sad.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ul. št. 1.

Kapital: 20,000.000 K. Rezerva: 6,000.000 K.

**Izvršuje vse bančne transakcije
najkulantneje.**

Sprejema: Vloge na knjižice
in tekoči račun
proti najugod. obrestovanju.

Kupuje in prodaja: devize,
valute,
efekte i. t. d.

Eskontira: menice, terjatve,
fakture.

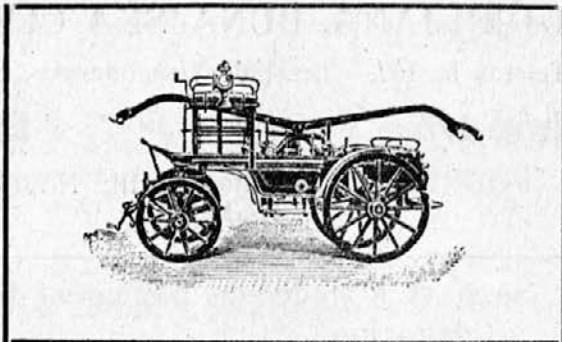
Daje: kredite in predjume
na blago in efekte itd.

Izdaja: akreditive na vsa tu-
in inozemska mesta.

Pospešuje: trgovino, indu-
strijo ter uvoz
in izvoz.

Brzojavi: ESKOMPTNA. Telefon (interurban) št. 146.

Ustanovljeno leta 1820.



Najstarejša specialna tovarna R. A. SMEKAL

Tovarna gasilnega, telovadnega orodja in tkalnica cevi, livarna kovin in železa.
Središče Praga-Smichov, Čechy pri Prostějovu, Slatinany pri Chrudimu.

Priporoča svoje specialne proizvode: avtomobilne brizgalnice in vozove za orodje, motorne in električne brizgalnice, četverkolne brizgalnice po najnovšem Smekalovem sestavu, vodonoše, dvokolne brizgalnice, brentne in ročne brizgalnice. Konopne cevi izdelane v lastni tkalnici in delavnici za gas. orodje. Parna pilařna v Čechy pri Prostějovu. Spiralne sesalne cevi.

Gasilsko orodje, in sicer: čelade za gasilce in dostojanstvenike, plezalno orodje, pasove, mehanične lestve, krinke in dihalne priprave, gasilske trobke in piščalke, gasilske znake in embleme, telovadno orodje vseh vrst za šole in telovadna društva iz najboljše jesenovine, fekalne in zračje sesalke, sanitarne priprave, nosilke in stroje za desinfekcijo. Dvokolne in četverkolne vozove za polivanje in za pometanje cest. Posoda za smeti.

Naročitve in pisma naj se pošiljajo centrali: R. A. SMEKAL v Smichov.

Postrežba točna.

Postrežba točna.

Ustanovljeno leta 1820.